

Sny ovlivňují naši BUDOUCNOST

„Chudý není ten, kdo nemá ani cent.
Chudý je ten, kdo nemá žádný sen.“
Henry Ford, americký podnikatel
v automobilovém průmyslu

Máte rádi svou práci? Nebo jste si vybrali povolání na základě rady rodičů či učitelů a v pondělí se nemůžete dočkat, až bude pátek? V zaměstnání člověk tráví obrovské množství času, ovšem ne vždy tuto dobu prožije příjemně. Opravdu je nutné dělat to, co vás nebaví a bere vám energii? Příběhy těch, kdo to nevzdali a díky svému snu nebo koníčku si dobře vydělávají, můžou inspirovat i vás.

Martin Bareš.

Sny nám přináší vzrušení, kreativitu a naději. Ne každý si je ovšem plní v práci, protože smysl života našel jinde a práce je prostě jen způsob, jak si vydělat na složenky a splácení hypotéky. Naštěstí nebylo těžké najít odvážné a silné lidi, kteří se žijí tím, co je baví. Mnohdy žijí v nejistotě, v platební neschopnosti, musí hledat nové zákazníky, motivaci. Za jejich úspěchem stojí dřina, odříkání i osobní oběti. Ale stojí za to.

MARTIN BAREŠ

Od kamionů k bunkrologii

Martin Bareš pracoval čtrnáct let na dobře placené pozici jako dispečer kamionové dopravy. Práce ho dlouho naplňovala, až na poslední léta, kdy se ji rozhodl kvůli rutině změnit. S kamarádem z Prahy si před třemi lety založili firmu Offroadsafari, která vozí klienty nejen po málo známé industriální krajině severozápadních Čech. To už měl Martin za sebou několik let, kdy souběžně dělal dispečera i průvodce. Tím si z oblíbené záliby udělal živobytí. Od mládí chodil s kamarády po horách a objevoval neznámou krajinu. Prostředí Sudet, kde vyrůstal, se samo nabízelo. Tento region kvůli několikeré výměně obyvatel přišel o paměť starousedlíků, paměť krajiny, o tradice, noví obyvatelé si už takový vztah k místní přírodě nevytvořili. Martin tedy spojil lásku ke zdejšímu prostředí, hornické tematice a podzemí se zájmem o druhou světovou válku, železniční archeologii a bunkrologii.

Eva Urbanová.

v Česku unikátní, občas Martin narážel na komplikace a nepochopení na úřadech. Překážky jsou součástí podnikání a Martin nelituje: „Největší satisfakcí pro mě je, že jsem s lidmi v přírodě na místech, která mám rád, a ještě jim to můžu ukazovat. Nejlepší je, když se večer s klienty loučím a vidím, že jsou fakt nadšení, odpočinuli si, něco viděli, vyzkoušeli, ochutnali a že se stali součástí objevování málo známé a velmi zajímavé krajiny. Má to smysl.“

Těm, kdo se ještě neodhodlali plnit si sny, doporučuje, ať nečekají: „Já mám taky strach, ale bez něj to nejde. Člověk musí udělat krok do volného prostoru a naučit se létat. Největší chybou je říkat si, že nemám teď čas nebo peníze. Sám jsem začal v době, kdy jsem měl komplikace a finančně jsem padnul těžce na hubu. Na druhou stranu jsem si říkal, že to vydržím. Když je člověk mladý a svobodný, může žít skromně. Vždy to bude risk, ale jak praví přísloví: No pain, no gain. Bez práce nejsou koláče!“

EVA URBANOVÁ

Zdravé české potraviny

Trampoty v podnikání si zažila i Eva Urbanová, maminka dvou malých dětí z Pardubic, která prodává kvalitní české lahůdky v takzvaných Českých bedýnkách vyrobených z českého dřeva. Dětství trávila v podhůří Železných hor, milovala zdejší přírodu. „Vystudovala jsem chemii a fyziku a pracovala jedenáct let ve farmacii. Mohla jsem jít učit, ale láska k naší zemi, darům přírody a našim lidem zvítězila. Podnikání jsem si ale nedokázala nikdy představit.“

vypráví Eva. Když se její dcera vážně zranila, musela se zastavit: „Stála jsem na rozcestí a přemýšlela, co dál. To léto mi vše docvaklo, našla jsem to pravé. Jako mámě mi chyběl poctivý a chutný český výrobek bez konzervantů, barviv a podle receptů našich babiček a prababiček. Splnila jsem si podnikatelský sen,“ vzpomíná. Bedýnky prodává téměř čtyři roky.

Eva Urbanová prožila krušné chvíle hlavně na začátku: „Po třech měsících podnikání jsem zjistila neplánované těhotenství. Všechno jsem hledala sama, byla úplně bez kontaktů... Neuměla jsem vůbec nic. Hodně lidí mi říkalo, ať jdu raději učit. Dokonce jsem chtěla několikrát skončit, třeba když jsem přes půl roku s miminkem obíhala úřady nebo loni v září, kdy téměř nový obchůdek vyplavily fekálie z jedenácti pater nade mnou!“

Markéta a Michael Foktovi.

Říkala jsem si, že je konec. Teď potřebuju zvednout obrat, abych mohla rozšířit tým. Cítím, že bedýnky mají obří potenciál, ale nestíhám dělat všechno sama.“

Cítí totiž, že by se měla víc věnovat svým malým dětem. I tak má snů stále hodně, například provozovat České stavení s českou kuchyní, českými lahůdkami, českým sadem a bylinkovou zahrádkou. Přesně jako u babičky. Její bedýnky s sebou také nesou poselství: Zachraňme české plodiny, výrobce a tradiční receptury. Je to na nás, zda dáme šanci malým výrobcům v naší zemi, nebo podpoříme velké obchodní domy a zahraniční majitele.

MARKÉTA A MICHAEL FOKTOVI

Autorská dvojice stále spolu

Ve dvou se to lépe táhne, ale žít a zároveň pracovat s partnerem je pro pár opravdovou zátežovou zkouškou. Markéta a Michael Foktovi jsou výjimkou a ve své branži zcela unikátním úkazem. Pracují

„Pokud máte sen, jděte za ním. Jestliže ho dosáhnete, pěstujte ho. A když se vám sen vyplní... Oslavte to!“

Florence Littauer, americká psycholožka

jako volní novináři a fotografové. Jsou spolu dvacet čtyři hodin denně a sedm dní v týdnu už celých osmnáct let. Většina manželských párů je ráda, že přežije společný víkend, Foktovým to ale funguje. Sami o sobě říkají, že jsou jako hejno papoušků, kteří neznají šéfa, a přesto jim to spolu klapne. Bydlí v obyčejném paneláku a pracují z domova. Ve třech místnostech zvládli vytvořit dvě kanceláře a ubytovat dvě děti a dva křečky.

Michael nikdy neprošel žádným klasickým zaměstnáním a o tom, čím chce

Markétina cesta k volné noze byla o něco delší. Hned poté, co v dětství přestala chtít být princeznou, začala pomrkat po novinářině. Nejspíš ji inspirovala její teta, která psala politické komentáře. „Zatímco většina mých vrstevníků běhala s kamarády po ulicích, já každé úterý a neděli chodila vypomáhat do *Zemských novin*,“ říká Markéta. Pak ji osud na hezkých pár let zavál do banky. „Za tuhle zkušenost moc děkuju. Jen díky ní jsem definitivně pochopila, co v životě nechci. Nevyhovuje mi trávit čas s lidmi, které jsem si nevybrala, nehodlám v životě loktovat za hranici vkusu a už vůbec nechci plavat v malém rybníku korporace, kde je prostor pro většinu sólokaprů velmi omezený,“ svěruje se Markéta.

„Naše seznámení nás doslova zachránilo,“ kývají oba. Když spojili své talenty

v životě být, měl jasno od malička. V šesti letech mu na zahradě přistál drak a bylo vymalováno. Z draka se nakonec vyklubala ještěrka obecná, která ho natolik uchvátila, že v tu chvíli navždy propadl lásce k přírodě. Přírodovědecká fakulta tak pro něj byla jasná volba. Už to vypadalo, že se stane vědcem, ale zjistil, že pomalé tempo a výsledky v nedohlednu nejsou pro něj.

U přírodních a vědeckých témat ale zůstal a v jeho člancích spolu s cestováním stále hrají hlavní roli. Se svými snímky přírody vyhrál prestižní soutěž Czech Press Photo. Fotografii dneska učí na vyšší odborné škole a zároveň poskytuje individuální fotografické kurzy. „Všechny zážitky, zajímavosti a zkušenosti se taky snažím lidem předat prostřednictvím svých cestovatelských a přírodovědných přednášek,“ s nadšením dodává Michael. „Rád si o cestování a tajemstvích přírody popovídám s každým. Ať už jsou to děti ve škole, lidé na festivalu, či senioři.“

a nadšení, vytvořili jednu dokonalou „super-osobnost“. I když to na začátku bylo těžké, zvlášť v období, kdy se jim v rozmezí dvou let narodily dvě dcery, nelitují. A jejich děti taky ne. Doma je sice občas trochu rušno, zato zážitků mají na rozdávání. Ačkoli jsou dcery ještě na základní škole, už viděly slušnou porci Evropy a kousek světa k tomu. „Hodně je to duševně obohacuje, a navíc si můžou promrkat angličtinu,“ dodává s úsměvem Markéta.

Foktovi netvrdí, že se nehádají, ale to prý k věci patří. Každý někdy potřebuje upustit páru a pohled muže a ženy na řešení problémů se také občas liší. To je přirozené. Když ale dojde na nože a mezek se zalije adrenalinem, měl by každý alespoň jeho malou část vědět, že kazit si kvalitní základy vztahu egocentristem je fakt blbost. Tak to alespoň vidí. Ne každý má tu odvahu pustit se do neznáma a jít za svým snem. „My začínali s holým zadkem. Každá

Dagmar Šašková.

vaše buňka musí být naplněna neotřesitelnou vírou, že to dokážete, že to má smysl. Existuje velké riziko, ale kdo nehraje, nevyhraje. Pokud lidé nenajdou odvahu, pak sedí v kanclu v cizích firmách a jsou celý život nešťastní," shodují se oba. Cestování je zkrátka jejich život. Na každém výletě se chtějí zaměřit na něco pozoruhodného. Plní si tím sny. „Jednou, až si budu chtít opravdu vyčistit hlavu, pojedou na Vánoční ostrov a nafotím tam migraci velkých červených krabů, kterých jsou tam statisíce každý rok. Když člověk přestane snít, hrozně zchudne," dodává Michael.

DAGMAR ŠAŠKOVÁ

Jistá nejistota za hranicemi

Mezzosopranistka Dagmar Šašková z Rakovníka zpívá ráda už v mateřské škole. Doma vždycky hodně zpívali, hudební sluch zdědila po předcích. „Když se nás ve škole ptali, tvrději jsem říkala, že se chci stát zpěvačkou. Nevěděla jsem ale v jakém oboru. Nejvíce mě nakonec nadchla vážná hudba. Na svém hlase jsem musela hodně pracovat, neměla jsem talent od dětství. Narodila jsem se ve znamení Kozoroha, takže jsem tvrdohlavá, ale mám ascendent v Beranu, jenž je pro mě mnohem silnější. Dává mi křídla a žene mě dál," popisuje zpěvačka.

Dagmar vystudovala v Česku dvě vysoké školy a pokračovala studiem v Centru barokní hudby ve Versailles, protože jí chyběly informace o interpretaci této hudby. „Nebyli tu lidé, kteří by to učili, neznali literaturu. Ve Francii se to učí, protože lidé mají velký zájem. Odešla jsem také, abych utekla před otcovou smrtí. Byla to pro mě velká emoční rána,

která se ale může stát i nábojem," vypráví zpěvačka. Ve Francii si našla českého manžela – vědce, se kterým vychovávají tříletá dvojčata. Dvoukariérové manželství zvládají dobře: „Zatímco v Česku funguje servis babička, tady mají babičky svůj život. Naštěstí je tu velká infrastruktura agentur a paní na hlídání. Využíváme státní hlídání, babičky z Česka a agenturu. Výhoda života ve Francii je lepší přístup k informacím, lepší úroveň souborů. Je to pro mě hodně stimulující.“

Podle Dagmar vše začíná tím, že člověk něco hodně chce, má to velmi rád a nedokáže si bez toho představit život. „Existují lidé, kteří jsou talentovanější než já, ale nikdy ten talent nerozvíjeli, protože neměli potřebu, a začali dělat něco jiného. V našem oboru musí mít člověk kromě talentu obrovské štěstí a být ve správnou chvíli na správném místě. Pak je důležité podporující okolí. Já nikdy žádné velké sebevědomí neměla, proto stále pracuju. Měla jsem tendenci podceňovat se, ale mám v sobě konstantní bič, který mě žene a nutí k osobnímu rozvoji. V našem oboru se říká, že když se zpěvák přestane učit zpívat, jeho kariéra končí. My se pořád musíme něco učit, texty, techniku..."

Je také důležité nenechat se odradit prvním překážkou. „Ve třinácti letech mi jedna učitelka zpěvu řekla, že jestli chci zpívat veřejně, neměla bych rok zpívat vůbec, a jestli doma, tak jedině do školky. Krize a odmítnutí přicházejí každý den. Nedávno jsem dostala nabídku zpívat v jedné opeře, ale za čtrnácti dní mi řekli, že si vybrali někoho jiného. Musím být hodně pozitivní, abych se přenesla přes to, že jiní lidé mají větší úspěchy než já. Byly

chvilky, kdy jsem kvůli nemoci nemohla zpívat. Uvažovala jsem, zda není lepší mít práci od osmi do pěti a být každý večer doma a mít jistotu než mou jistou nejistotu. Nic jiného mě ale tak nenaplní jako zpěv a možnost hrát, na chvíli žít život někoho jiného. Líbí se mi, že se můžu propůjčit postavě a konfrontovat s ní svůj vnitřní svět a také že můžu sdílet hudební prožitky s lidmi, se kterými tu hudbu dělám. Hudba je mezinárodní a nadčasová. Zpěv miluju, dělá mi dobře, protože je svým způsobem drogou i terapií. Když diváci po představení přijdou a potvrdí mi, že se jim to dotklo, cítím, že mám nějaký dar. A mám i povinnost ho s nimi sdílet," svěřuje se zpěvačka.

Dagmar bere neúspěch jako součást úspěchu: „Ve společnosti je dnes tendence vše detabuizovat, mluví se i o tom, co je negativní. Nedávno o tom napsala i úspěšná sportovkyně Gabriela Koukalová, která trpěla bulimií. Po jídle zvracela, aby nepřibrala, a jednou spolkla i lžičku, kterou si pomáhala. Že se to neříká? A proč ne, když je to pravda. Já také neměla jenom úžasný život, ale i ty nepříjemné věci mě formovaly. Jednu bitvu jsem prohrála, ale válku vyhraju. Je to boj, ať už se sebou samotným, nebo za cenu obětí. Záleží na tom, jak reagujeme na úspěch a neúspěch. Pokud nás neustále posilují drobné úspěchy a neúspěchy, neskolí nás ani velký neúspěch. Člověk musí věřit a doufat, mít rád, co dělá, protože to mu nikdo nemůže vzít.“

MARCELA ŠIMONIDESOVÁ

Korejština s cukrovou vatou

Hudba přivedla Marcelu Šimonidesovou z Ostravy k exotické korejštině. Marcela zná pod přezdívkou Hancha nebo také Cukrová vata se k jazyku dostala v patnácti letech přes korejský pop. O pár let později sama sebe přesvědčila, že se korejsky naučí. „Hancha (vyslovuj hanča) v korejštině nic neznamená, ale je to velice podobné slovu *handža*, což jsou čínské znaky, které se dnes v Koreji příležitostně používají. Zároveň to zní jako domácí české jméno Hanča, jde tedy o propojení dvou světů. Cukrovou vatu asi pochopí nejlépe ti, kdo mě uvidí osobně. Nosím ráda růžové a duhové věci, mašličky, jednorozce a podobné roztomilosti. Mým prvním snem byla divadelní herečka, a když mi někdo říkal, že by mi slušelo učitelství, tak jsem to rezolutně odmítala. Doučování, proč ne, ale nedovedla

Marcela Šimonidesová.

jsem si představit učit ve škole. Později jsem chtěla být překladatelka, a tak jsem se přihlásila do programu pro začínající podnikatele. Tam mi navrhli, ať to zkusím s korejštinou, když mě tak baví. A dopadlo to lépe, než jsem čekala!"

Hancha učí dva a půl roku a zájem o její kurzy neustále stoupá, jednak díky korejským firmám, které rostou v Moravskoslezském kraji jako houby po dešti, jednak díky korejské hudbě, filmům a seriálům, které získávají čím dál více příznivců. Studentů je stále dost, jelikož korejsky mluvících moc není. Marcela mi prozradila, že snů má tolik, že je nejspíš všechny ani nestihne. „Já si občas připadám jako továrna na sny. Momentálně pracuji na učebnici korejštiny, kterou bych letos ráda dokončila, a kromě toho se chci naučit i další asijské jazyky – vietnamštinu a japonštinu. Obecně bych chtěla v našem regionu pořádat více korejsky zaměřených akcí. Zatím byla pouze v Jižní Koreji, proto dalším plánem je vydat se i do Severní Koreje, kde je tradiční Korea uchována víc.“

Stojí mi to za to?

Pokud sami stojíte na rozcestí a nevíte, kudy se vydat, můžete oslovit profesionály, kteří se zabývají kariérovým poradenstvím a koučinkem. Koučka, lektorka a mentorka Lenka Bílková se s lidmi, kteří nejsou spokojeni se svou prací, setkává poměrně často. Koučuje ženy i muže na všech úrovních manažerských pozic, včetně generálních ředitelů, obchodních, finančních, marketingových ředitelů, ale i řadové zaměstnance v korporátní sféře.

Na začátku se každého ptá, co jim práce dává a co jim bere. Každý si nese jiný příběh. Díky společným sezením si občas uvědomí, jak moc ve skrytu duše touží po změně, protože chtějí dělat úplně něco jiného. Něco, co jim bude dávat větší smysl, co je bude vnitřně naplňovat a sytit jejich energií. Často to pramení ze skutečnosti, že sami k sobě nejsou dost upřímní nebo si zkrátka pragmaticky uvědomují, že z práce nemohou odejít kvůli platu (platí vysokou hypotéku, dětem soukromé školy).

„I když mí klienti hodnotami často nechtějí začínat, vždycky se k nim dostaneme. Pokud totiž naše práce není v souladu s našimi hodnotami, většinou nás nenaplní, stěží v ní hledáme smysl a co je možná nejhorší, odčerpává naši životní energii, která není, bohužel, bezdná," líčí koučka.

V některých případech je společným spojovacím faktorem strach. Strach opustit svou komfortní zónu. Strach z toho, že když opustí svou pozici, budou ostatními vnímáni, jako ti, kdo selhali. Jindy se jedná

Jak se dostat dál

Nebojte se snít. Představte si, že sen se už stal realitou a vy jste šťastní.

Uvědomte si své silné a slabé stránky. Posilujte ty silné, slabšími neztrácejte čas.

Učte se od profesionálů, najděte si mentora.

Z veškerých obav a strachů si udělejte motor, jenž vás požene dál.

Překážky berte jako výzvy.

Promyslete si plán.

Seberte veškerou odvahu a pusťte se do práce. Vystupte ze své komfortní zóny. Kdy jindy, když ne teď.

Věřte si a nevzdávejte se.

o obavu, že neseženou stejně placenou práci a nezaplátí vysokou hypotéku či dětem vzdělání.

Lenka Bílková popisuje příklad mladého muže: „Na koučovací schůzce jsem klientovi položila úplně jednoduchou otázku: „Co chceš vlastně v životě pro sebe? „A on mi cosi odpověděl. Pak se ozval po pár měsících. Prý si uvědomil, jak ve své odpovědi nebyl upřímný ani ke mně, ani sám k sobě. Že dlouho přemýšlel o našem rozhovoru kolem životních hodnot a pořád se vracel ve svých myšlenkách k vizuálnímu nákrese, kde jsme jeho hodnoty pojmenovali a zakreslili. Nakonec našel odvahu a z korporátního prostředí odešel. Dnes pracuje na volné noze ve stejném oboru, má srovnatelný plat a je, jak sám říká, vlastním pánem. Naše sezení uzavřel slovy: „Škoda že jsme se nepotkali dřív.““

Někdo potřebuje k tomu, aby udělal radikální změnu, silný impulz. Jedna klientka si po firemní fúzi uvědomila, že zpívat koledy na vánočním večírku v santaklausovském oblečku je už pro ni dost za hranou toho, co je ochotna ve společnosti dělat (nemluvě o tom, jak se musí oblékat a chovat). Odešla a založila si malou firmu na výrobu bezpečkových sušenek. Dnes je šťastná, že se jí konečně podařilo uskutečnit si sen a že jí naplňuje pomáhat lidem, kteří mají zdravotní potíže.

Je běžné, že si někteří lidé své sny v práci neplní? Podle Lenky Bílkové je to v pořádku. Ne každý má nějaký sen, který chce nutně přetavit do podoby své profese. Dělá rutinní práci, aby zaplatil složenky, ale pak si sny plní někde jinde. Dosycuje si potřeby koníčkem, létá na rogalu, ve volném čase pečou dorty pro příbuzné a známé, ale nemusí zrovna pracovat na letišti nebo mít firmu na výrobu zákusků. Samozřejmě že dělat práci, která je současně i koníčkem je ideální. Ani však nemusí být bariéra a důvod to nezkusit. Lidí po padesátce, kteří se odhodlají ke změně, je sice méně, ale existují. „Při práci jsem potkala i muže, jenž si v šedesáti letech na základě rozhovoru s koučem uvědomil, že chtěl v životě úplně něco jiného. Prodal svou firmu i většinu majetku a začal si plnit sny při cestování. Dozrálo v něm uvědomění, že zbytek života a čas, který mu zbývá, chce prožít jinak," uzavírá Lenka Bílková.

Lída CHARVÁTOVÁ

Jindřich Chramosta je v jedenaosmdesáti letech v plném pracovním tempu. Od parašutisty přes poručíka v leteckém průmyslu, bytového designéra až po uměleckého skláře. Vše, co dělá, dělá rád a bez přestání.

„Když jsem byl malý kluk, přál jsem si být parašutistou. S kamarády jsme skákali z mostu v Hradci Králové do Orlice, měl jsem rád ten pocit volného pádu,“ vypráví s jiskrou v očích Jindřich Chramosta. A dodává, že v tom byl i velký kus dobrodružství a odvahy. Skočit osm metrů nebylo „pro sraby“. Kluci zkoušeli skákat s otevřeným deštníkem nebo s padákem, který vyrobili z prostěradla a z prádelní šňůry.

Touha po dobrodružství se táhne jako zlatá nit celým Jindřichovým životem. V mládí chtěl být umělcem jako jeho strýc, akademický malíř, ale tatínek mu řekl, že komedianta doma mít nechce, ať se naučí něco pořádného. Navrhoval mu ob-

Jindřich Chramosta.

Chlap nesmí ztratit smysl života

chodní akademii, ale to Jindřich odmítal, protože věděl, že by ho to nebavilo. Nakonec se přihlásil na Střední školu leteckého dorostu v Košicích. Toužil po specializaci v letové službě, ale ze zdravotních důvodů se jeho přání nesplnilo. Od dětství totiž trpí srdeční arytmií. Studoval tedy jiný podobný obor, inženýrskou službu v letectví. Věnoval se především přezkušování pilotů a působil v této oblasti jako pedagog.

NEPODEPSAL A STAL SE ČALOUNÍKEM

Jeho práce snů skončila v roce 1968, kdy nepodepsal souhlas se vstupem spřátelených armád na naše území. Jako voják z povolání tehdy tento dokument ovšem podepsat musel. A když odmítl, musel ze služby odejít. „Kdybych to podepsal, ztratil bych důvěru ve svou práci,“ komentuje situaci Jindřich Chramosta. Doma měl ženu na mateřské dovolené a tři děti. Věděl, že je musí uživit.

Vždycky ho bavilo něco tvořit a pořád v něm přetrvávala touha dělat „umění“. Jenže se potřeboval věnovat takovému oboru, aby uživil rodinu. Během dvou měsíců se vyučil u čalouníka, přihlásil se do takzvaného komunálu neboli Místního hospodářství, jak se v šedesátých letech jmenoval podnik, který sdružoval drobné výrobce. Hned se pustil do práce. Čalounit nábytek mu bylo málo,

takže se rovnou pustil do výroby křesel. Nemohl najít šikovné spolupracovníky, tak všechno vyráběl sám a potahy šila doma jeho žena. Křesla se líbila, obědnáky se hrnuly a Jindřich si nechal zapsat hned několik průmyslových vzorů. Spolupracoval s Domem bytové kultury v Praze a mnoha dalšími nábytkářskými společnostmi. Jeho výrobky získaly řadu ocenění, včetně několika zlatých medailí na bytovém veletrhu v Brně. Po roce 1989 si založil vlastní firmu a nábytek vyráběl až do roku 2000. Je autorem takzvaného variabilního křesla.

Na otázku, kde bere inspiraci, říká: „Nedržím se žádných konvencí, při návrzích kreslím i úplné pitominy, ale nakonec z toho vždycky něco upotřebitelného vzejde. Nebo když se mi něco někde líbí, nechám se inspirovat a dodám k tomu nějaké vlastní nové vize.“

CESTA K BYTOVÉMU DESIGNU

V roce 2000, když bylo Jindřichu Chramostovi třiašedesát, už ho, jak sám říká, začaly z výroby nábytku bolet ruce. Navíc rostla konkurence a levné dovozy ze zahraničí devalvovaly trh, a tak bylo na čase začít hledat nové pracovní poslání.

Vždycky se mu líbil bytový design, a tak začal dělat neobvyklé lampy, užité sklo a v poslední době se zaměřuje i na meditační a náboženské artefakty ze skla.

Podivovala jsem se nad tím, jak rychle se v poměrně vysokém věku přeorientoval na uměleckého bytového designéra. Technologii výroby skla se nenaučíte jen tak, ze dne na den. Zvláště ve věku, kdy se většina lidí chystá na důchod. Jindřich Chramosta vysvětluje, že škola leteckého dorostu, kterou absolvoval v mládí, mu dala v oblasti technologií a zpracování materiálů tolik a na tak špičkové úrovni, že z toho mohl čerpat celý život. V letectví se musí použít nejlepší technologie, působili tam učitelé, největší kapacity z oboru. Aplikace těchto technologií je pak možná ve všech oborech, a tak dnes vyrobí na zakázku i pevně atypické skleněné zábradlí a mnoho dalších, těžko uvěřitelných prvků.

CO JE TO DŮCHOD?

Jindřich Chramosta je ženatý, má tři děti, několik vnoučat i pravnoučat, denně pracuje, jezdí autem do skláren konzultovat nové zakázky. V obci, kde žije, inicioval vznik galerie, pro kterou pomáhá shánět umělecká díla. Denně připravuje snídani a večere pro sebe a svou ženu. „Každý den, když se vzbudím, těším se, co všechno udělám,“ říká s nadšením. Celý život je podle něj jedno velké dobrodružství, jehož smyslem je nerezignovat, hledat motivaci, řešení a zdokonalovat se i jako člověk.

Renáta Kiara VARGOVÁ